

ORTOPEDİK TRAVMA HASTASINDA NÖROLOJİK MUAYENE

Anıl AKCEYLAN¹

GİRİŞ

Ortopedik travmalı hastalarda spinal kord yaralanmalarının ve etkilenen bölgeye göre periferik sinir yaralanmalarının değerlendirilmesi önemlidir. Spinal kord hasarı, yol açtığı motor ve duyu kayıplar ve otonomik bozukluklar nedeniyle hem fonksiyonel hem de sosyal sorunlara yol açar.

Spinal kord yaralanmalı hastaların erken dönemde değerlendirilmesi, tedavi ve rehabilitasyon açısından önem taşır. Değerlendirme sırasında ve sonrasında ortak dili konuşmak hastanın tedavisinin ve rehabilitasyonunun planlanmasında önemlidir.

Periferik sinir yaralanması oldukça sık rastlanan bir travma çeşididir. Bu yaralanmaları çabuk teşhis edebilmek iyi bir sonuç için önemlidir. Sinir cerrahisindeki ve tanısal görüntüleme teknolojik gelişmelere rağmen, sinir yaralanmalarında prognoz kötüdür. Hasta uygun şekilde tedavi edilse bile %30 oranında iyileşme görülme ihtimali vardır. Bu tip olguların tedavisinin planlamasında nörolojik muayene bize ışık tutacaktır.

SPİNAL NÖROLOJİK MUAYENE

Travmatik spinal kord yaralanmalı hastaların nörolojik muayenesinde ve sınıflanmasında, ASIA (*The American Spinal Injury Association*) tarafından belirlenen ISNCSCI (*International Standards for Neurological Classification of Spinal Cord Injury* – Nörolojik ve Fonksiyonel Klasifikasyon için Uluslararası Standartlar) önerilmektedir⁽¹⁾.

Spinal kord yaralanmalı hastanın nörolojik muayenesi supin pozisyonda yapılır. Hem motor hem de duyu sinirleri değerlendirilir. Motor muayene için sağ ve solda 10'ar (beş üst, beş alt ekstremité) adet olmak üzere anahtar kaslar belirlenmiştir. Bu kaslar, ASIA tarafından belirlenen pozisyonlara göre muayene edilir ve kas gücü manuel olarak değerlendirilerek ve 0-5 arasında puanlanır. Duyu muayenesi için ise iki tarafta 28'er adet anahtar nokta kullanılarak *pin-prick* (iğne batma) duyusu ve hafif dokunma duyusu değerlendirilir. Tüm dermatomlar teker teker değerlendirilir. Duyu muayenesi sırasında hastadan gözlerini kapaması istenir. Hafif dokunma duyusunu değerlendirmek için bir parça pamuk değerlendirilecek bölgede ve yanakta 1 cm'lik bir

¹ Op. Dr., Konya/Akşehir Devlet Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği, dr_anilakeylan@hotmail.com

de) bacakta ağrı ve parestezi oluşabilir (meralgia parestetica).

Değerlendirme; Sinirin inervasyon alanında duyu kusuru olup olmadığını kontrol edilmelidir. İnguinal ligament seviyesinde sinirin üzerine bası ile uyluk üst 1/3 kısmında parestezi olup olmadığı bakılmalıdır ⁽¹⁴⁾.

KAYNAKLAR

1. Spinal kord yaralanmalı hastanın değerlendirilmesi. TOTBİD Dergisi 2018; 17:545-553
2. <http://asia-spinalinjury.org/wp-content/uploads/adresinden> 20/08/2020 tarihinde alınmıştır.
3. Erhan B, Gündüz B. Omurilik Yaralanması. In: Oğuz H, Çakırbay H, Yanık B, editörler. Tıbbi Rehabilitasyon. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2015. pp. 461-78.
4. American Spinal Injury Association: International Standards for Neurological Classification of Spinal Cord Injury, revised ed. 2013. Atlanta, GA. Reprinted 2013.
5. Nowak DD, Lee JK, Gelb DE, Poelstra KA, Ludwig SC. Central cord syndrome. J Am Acad Orthop Surg 2009;17(12):756-65. Crossref
6. McKinley W, Santos K, Meade M, Brooke K. Incidence and Outcomes of Spinal Cord Injury Clinical Syndromes. J Spinal Cord Med 2007;30(3):215-24. Crossref
7. Ranga U, Aiyappan SK. Brown-Séquard syndrome. Indian J Med Res 2014;140(4):572-3.
8. Alaca R.(2016) Omurilik Yaralanmasında Rehabilitasyon. Beyzaova M, Kutsal YG Çeviri Editörleri. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon 1-2. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri
9. Mcrae R.(2008). Ortopedi ve kırıklar el kitabı .(Remzi Tözün, Fatih Dikici Çeviri Editörleri). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri
10. 7. Bonnard C, Anastakis DJ, van Melle G, et al. Isolated and combined lesions of the axillary nerve. J Bone Joint Surg Br 1999; 81: 212-7.
11. "Radial Nerve Dysfunction". MedlinePlus. Retrieved 1 August 2015.
12. Ebnezar, John (2010). Textbook of Orthopedics. JP Medical Ltd. p. 342. ISBN 978-81-8448-744-2.
13. Sunderland S. (1978). Nerves and nerve injuries, ikinci baskı, New York: Churehijl Livingstone, 1978
14. Katirji B. Disorders of peripheral nerves. In: Daroff RB, Jankovic J, Mazziotta JC, Pomeroy SL, eds. Bradley's Neurology in Clinical Practice. 7th ed. Philadelphia, PA: Elsevier; 2016:chap 107.